

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 5. Vtrum Angeli creati ſint in gratia ſcantificante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

Trident. me. 1. vt docet S. Thom. 1. 2. q. 114. articulo secundo, & confirmat Trident. sessione 6. cap. 16. Quare gratia habitualis non fuit tantum Angelis necessaria, vt essent sancti formaliter, & illi, & ad beatitudinem vt ad hereditatem ius haberent: sed etiam vt tanquam ad coronam iustitiae, & mercedem repositam iustis diligentibus Deum, id est, ex charitate supernaturali operantibus.

31. Et denique gratia glorificationis. Sexto denique, gratia beneficium horum omnium consummatio per donum glorificationis: cum Deus re ipsa vocatis, consentientibus, iustificatis, perseverantibus, & bene meritis, clarum sui visionem, & alias partes vel adiuncta supernaturalis beatitudinis contulit. Quae quamuis sint dona iustitiae, quatenus dantur titulo meriti: sunt tamen dona gratiae in radice, quatenus ipsa merita fundantur in gratia, & omnia pendent a prima vocatione aut dispositione pure gratiae. Sicque demum, vt ait apostolus ad Rom. 8. v. 30. Quos praedestinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos & iustificavit: quos autem iustificavit, illos & glorificavit, perseverantes scilicet usque ad finem viae, id est, temporis ad salutem suam procurandam concessi, & afferentes merita & dispositiones ad consequendam gloriam necessarias secundum Dei ordinationem.

SECTIO V.

Utrum Angeli sint creati in gratia sanctificante?

32. Dico primo, omnes Angelos fuisse aliquando expertes omnis culpa in statu gratiae sanctificantis. Id vt minimum probabilius esse docent D. Thomas quaest. 62. articulo 3. Caietanus, Bañes, & alij Thomista ibidem, Albert. 2. parte Summae tract. 4. quaest. 18. mens. 1. Capreol. in 2. dist. 4. quaest. 1. art. 3. contra quintam conclusionem: Durand. ad eandem distinctionem quaest. 2. Gregor. Ariminens. quaest. 1. art. 3. conclus. 1. Maior ibidem quaest. 1. Gerson. 4. parte in princip. in sermone d. Angelis, & alij quos e recentioribus sequuntur Valquez disp. 227. cap. 2. & sequentibus, Valent. q. 13. de Angelis, puncto 1. Saar. lib. 5. cap. 3. num. 6. & plures alij.

Probatur ex scriptis, v. 12. Quomodo cecidisti de cal. Lucifer, qui mane oriebaris &c. vbi licet ad litteram sit sermo de Nabuchodonosore Rege Babylonis: tamen in sensu mytico de Lucifero Principe Angelorum rebellium id intelligunt multi Patres, vt Origen. 4. Periarch. cap. 2. Tertul. lib. 5. aduersus Marcion. cap. 17. Athanas. libro de Passione Christi Tomus I.

ai & cruce, Euseb. lib. 4. de preparatio- ne Evangelica cap. 9. Hieron. & Cyril. in cap. 14. Isaia, Ambros. in illud psal. 118. Incipisti superbor, Augustin. lib. 3. de doctrina Christiana cap. 37. Gregor. lib. 4. epist. 38. cap. 82. Bern. serm. 2. in octauam Pascha. Tam grauis autem interrogatio, & admiratio, videtur probabiliter specialem emphasim habere, & significare datum non tantum e celo materiali, sed ex eminenti quadam dignitate & excellentia: supernaturali scilicet: naturalem enim non amisit.

Huc etiam facit illud Ezechielis 28. v. 12. Tu signaculum similitudinis, plenus sapientia & perfectus decore, in delicijs paradisi Dei fusti, omnis lapis pretiosus operimentum tuum, &c. & paulo post. 14. In medio lapidum ignitorum ambulasti, perfectus in vijs tuis, a die conuersionis tuae, donec inuenta est iniquitas in te. Quae licet ad litteram dicta de Rege Tyri: tamen de demone rebellium principe intelliguntur passim a Patribus, Origen. lib. 1. Periarch. c. 8. Tertul. lib. 2. contra Marcion. cap. 10. Ambros. lib. de Paradiso cap. 2. Hieron. & Theodor. in hunc locum Ezechielis, August. lib. 1. de Genesi ad lit. cap. 25. Cyril. lib. 3. in Ioan. cap. 29. Gregor. libro 32. Moral. cap. 18. alias 24. & communiter a recentioribus interpretibus: qui ponderant primo verba illa, Tu signaculum similitudinis, Dei scilicet, reum singulari excellentia. Vnde Gregor. libro 32. Moral. cap. 18. Quid boni non habuit, si signaculum Dei similitudinis fuit? Secundo, per verba illa, in medio lapidum ignitorum, intelligunt sanctos Angelos charitate flagrantis & ignitos, vt S. Augustin. lib. 11. de ciuit. cap. 15. & Gregor. loco supra citato: atque adeo Luciferum, in medio eorum positum, inftar Regisupati aulicis, quando inter eos ambulat, eodem igne flagrantem. Tertio, verba illa, plenus sapientia & perfectus decore, & perfectus in vijs tuis, donec inuenta est iniquitas in te, probabiliter significat perfectionem & iustitiam super naturalem, a qua Daemon excedit. Narrata enim dona non solent in Scriptura antepetere exaggerari.

Adde illud Iuda 6. dictum generaliter de Daemonibus, Angelos qui non seruauerunt suum principatum, sed dereliquerunt suum dominium, in iudicium repositi diei, vinculis aeternis sub caligine reseruati. Constat autem Demones non fuisse priuatos naturali principatu, neque scientijs, & facultatibus bonis naturalibus, secundumque est naturalis subordinatio inter malos Angelos. Neque etiam fuerunt celo exclusi, & priuati aucte incolarum caelestis domus, nisi propter peccatum, & amissionem gratiae supernaturalis, cui haereditas iure debetur gloria. Adde etiam illud Iob 4. v. 18. Ecce qui seruum eius non sunt stabiles, sed in Angelis suis reperitur prauitate. Vbi Angelos apostatas qui se-

34. X x x

uiunt Dei iustitia; dicit stabiles non fuisse, quia non permanserunt in gratia & iustitia, quam acceperant: ut interpretantur P. Thom. ibidem, & Hieronymus loco infra citando. Quod confirmari potest ex collatione huius loci cum altero Ioan. 8. v. 44. Ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit. Vbi videtur per obambiter nomine veritatis intelligitur integritas, rectitudo, & perfectio gratia, iustitia, & sanctitatis in qua factus conditus a Deo, ut affirmat Cornel. ibidem: licet Maldon. & Tolet. ibidem, & Vasques disp. 227. cap. 3. aliis multis modis locum illum exponant: praesertim de veracitate, in qua Diabolus non stetit, id est, non eam seruauit, mentiendo primis Parentibus, quando Euam in fraudem induxit.

D. Thom. S. Hieron.

Cornel. Maldon. Tolet. Valq.

35.

Coatur ex SS. Patribus Cyprian. Hieronym.

August.

Gregor. Anselm.

36. Basil.

Theodoret.

Damasen.

Probatur secundò ex Patribus Cypriano, lib. de zelo & liuore, initio, ubi asserit Dæmonem aliquando fuisse Deo acceptum & charum: Hieronymo in illud Osee 3. Et diligunt vinacia uuarum: ubi addit, Quae uua non habent, & pristinam gratiam præderunt: sicut Dæmones, qui lapsi de propria dignitate, & nihil antiqua gratia possidentes, aridi sunt. Et in illud Iob 4. Et in Angelis suis reperit prauitatem, dicit, hæc uerba intelligi de Diabolo, qui quondam, sicut ut alij legunt, quodammodo, sanctus fuit, & in ueritate non stetit. Augustinus licet aliquot locis dubiis uideatur; aliis tamen id affirmat, ut lib. 12. de ciuit. cap. 9. circa medium, ubi dicit, Deum creasse Angelos, simul in eis condendo naturam, & arguendo gratiam. Unde, inquit, sine bona uoluntate, hoc est, Dei amore, nunquam sanctos Angelos fuisse credendum est. Illi autem sunt, mala propria uoluntate, quam bona natura non fecit, nisi quantum a bono sponte defecit, & mali causa non sit bonum, sed defectus a bono: ad minorem acceperunt amoris quædam gratiam, quam illi qui in eadem persistuerunt: aut si utriusque non equaliter creati sunt, istis mala uoluntate cadentibus, illi amplius adiuui ad eam beatitudinis plenitudinem, unde se nunquam caros certissimi fierent, perueniunt. Idem docent Gregorius magnus, locis supra citatis, & Anselmus lib. de casu Diaboli cap. 4. 17. & 27. ubi manifestè supponit, omnes Angelos fuisse in iustitia creatos, eamque non a se, sed a Deo accepisse: malos autem per peccatum illam perdidisse.

Et Græcis uero Patribus idem diserte tradunt Basilidus in Psalm. 92. ubi dicit, Angelos simul eum conderentur sanctificatos fuisse: & prima constitutione, & quasi quadam conspersione sua substantiant, simul inuicem habuisse sanctitatem: Theodoretus lib. 5. hæretic. fabul. cap. de Diabolo, ubi asserit Diabolum perdidisse excellentiam, quam prius acceperat, qualem describit Ezechiel cap. 28. Damasenus lib. 2. de fide

cap. 3. & 4. ubi docet Angelos omnes a Deo creatos, fuisse sanctificatos pro suæ quemque dignitate, & ab eo splendore percipisse Angelos malos. Anastasius Nicæn. in questionibus Scripturæ quæst. 61. ubi asserit, Dæmones per peccatum excidisse ab honore qui prius fuerat eis datus ab initio. Fauet etiam Concilium Braccarense 1. Can. 7. cuius uerba hæc sunt: Si quis dicit Diabolum non fuisse prius Angelum bonam à Deo factum, anathema sit. Rationem eiusdem assertionis reddemus paulò post in confirmatione sequentis conclusionis.

Dico enim secundò, probabilis esse Angelos omnes fuisse creatos in gratia ita ut ipso primò instanti suæ creationis fuerint omnes sancti, & Deo grati. Hanc assertionem tradunt S. Thomas 2. 2. art. 3. Molina, Vasques, Valent. locis supra citatis, Suarez lib. 5. cap. 4. num. 6. & alij communiter, fauetque imprimis illud Ezechiel. 28. v. 15. Perfectus in uirtutibus à die conditiouis tuæ, donec inuenta est iniquitas in te. Fauet etiam quod primus Patris creatus fuerit in gratia, ut communis docent SS. Patres ad illud Genes. 1. Creauit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam: Et Ecclesiastus 7. v. 30. Deus fecit hominem rectum. Estque de fide ex Tridentinò sess. 5. Can. 1. & 2. per primum Adæ peccatum amissam fuisse iustitiam, quam sibi nobisque acceperat, & in qua fuerat à Deo constitutus. Licet autem vel inde, vel aliunde ponatur, constat, quòd Adam in puncto creationis sanctitatem acceperit, an uerò post magis tamen consentaneum uideatur perfectioni operationis diuinæ, ut in ipsa creatione simul gratiam insuderit primo Parenti: de cuius prima sanctificatione, ut posterius facta, nihil seorsim narratur in principio Genesios, neque in alio Scripturæ libro. Siue autem primus homo sanctitatem in puncto creationis acceperit, ob beneficentiam solam & maiorem Dei liberalitatem, siue ob propriam dispositionem: par est ratio de Angelis, quos Deus omnes non minus ad gloriam prima intentione ordinauerat; quique sunt multò celerioris & perfectioris intelligentiæ & uolentatis, quam homines.

Idem secundò tradunt sancti Peres, Basilidus in Psalm. 32. ad uersum illum, Verbo Domini caeli firmati sunt: ubi dicit, Angelos fuisse per Spiritum sanctum iustificatos in ipsa creatione. Angelos namque initio ut essent, Verbum omnium opes condidit: sanctificationem uerò simul impendit ipsis Spiritus sanctus. Neque enim in infanti statu creati, deinde paulatim exercitati, sic Spiritus susceptione apti sunt habiti: sed in ipsa constitutione & quasi quadam conspersione sua substantia, simul ususam habere sanctitatem. Et D. Augustinus lib. 12. de ciuit. August.

Anast.

Braccar.

37. Probabilis est omnia Angelos fuisse creatos in gratia

Trident.

38. Basil.

August.

cap. Angelos cum bona voluntate creavit
Deus, simul eius condens naturam, & lar-
gens gratiam. Idem alii Patres locis à
Ireneo & Modiano relatis.

39. Accedit tertio ratio probabilis S. Thomæ
quæst. 62. art. 3. in corp. ubi postquam
affirmavit sententiam istam, videlicet san-
ctorum Patrum sententiam conformiorem, ad-
dit esse rationi quoque & ordini diuinæ
providentiæ magis convenientem. Quia,
vt notat Augustin. lib. 8. de Genesi ad
lit. cap. 3. Quæcunque corpora successu
temporis sunt creata, ea in prima con-
ditione fuerunt producta, secundum se-
minales quædam rationes. Ergo similiter
opus supernaturale beatitudinis, quod
temporis successu à Deo perficitur, fuit
in prima creaturæ intellectualis produ-
ctione factum à Deo secundum feminalem
quædam rationem. Atqui feminialis ra-
tio beatitudinis est gratia sanctificans:
ideoque .i. Ioan. 3. vocatur semen Dei.
Ergo in prima creaturæ intellectualis pro-
ductione, quæ fuit productio Angelo-
rum, sunt producta in illis gratia. Hinc
collige, Angelos simul cum gratia sancti-
ficante virtutes illas infusas gratiæ affectas
accepisse: itaque ius ad auxilia his vir-
tutibus exercendis convenientia. Sunt
enim hæc omnia vel ex natura rei, vel
Dei ordinatione connexa, vt dicemus in
tract. de gratiâ & iustificat.

40. Contrarium sentiunt Magister in 2. dist. 5.
q. 2. Bonavent. ibidem dist. 4. art. 1.
quæst. 2. Ricard. eodem dist. 4. art. 2. q. 2.
Argentinus quæst. 1. art. 2. Bassol. quæst. 2.
art. 3. & Aegid. quæst. 1. art. 3. qui vlti-
mus in eo conveniunt, quod putant ma-
los Angelos nunquam fuisse in gratia:
Probant .i. ex Scriptura Ioan. 3. v. 8. Qui
facit peccatum ex Diabolo est: quia apprehendit
Diabolus peccare. Et cap. 8. v. 44. Vos ex
patre Diabolo estis, & desideria patris vestri
vultis facere. Ille homicida erat ab initio,
& in veritate non stetit. Sed prioris loci
sensus est, Diabolum ab initio mundi, mor-
raliter & non mathematicè sumpto, peccasse
vel peccasse deinceps pertinaciter & con-
tinuè, ex quo primum cepit peccare. Poste-
rioris loci sensus est, Diabolum ab initio mun-
di moraliter sumpto, nile reu homicidii, non
modò quando Cadum ad Abelis fratrici-
dium impulit: sed etiam quando eius
invidia mors introiuit in orbem terrarum,
propter peccatum primi Parentis, eius
solicitatione commissum; Quæ de causa
Iudæi mortem Christo inferre parantes,
dicitur esse eius filij per imitationem.

41. Obiiciunt secundò Alud Ezechiel.
28. v. 23. Foramina tua in die quâ con-
ditus es preparata sunt, &c. Qui locus
iuxta Gregorij magni Interpretationem
significat Demoneum creatum esse capa-
cem charitatis: quâ si repleti voluisset,
stantibus Angelis, tanquam positi in regis
ornamento lapidibus, inherere potuisset. Rel-

pondeo, ommissis aliis expositionibus, quæ
apud Cornelium aliosque Interpretes vi-
deri possunt, & admittam illam quam Gre-
gorius isti tradit; posse ipsum intelligi,
ac debere, ne alioqui sibi ipsa contradicat
locis supra citatis, de charitate non sim-
pliciter, sed aucta per merita, vt indicat
verbum, repleti: vel etiam consummata
per beatitudinem & gloriam, vbi cha-
ritas in actu secundo tanquò maior &
intensior est, quàm visio Dei præstati
actui fidei.

Obiiciunt tertio illud Ioannis, Papæ
can. Visis literis 16. quæst. 2. ubi de Dia-
bolis dicit: *Dolet enim satis & erubescit, cha-
ritatem quam in celo nequisit habere, homi-
nes constantes ex lutea natura tenere in
terris.* At homines tenent in terris cha-
ritatem quâ iustificantur apud Deum:
Ergo Demones illam nequisitum ha-
bere in cælis. Respondet, particulam,
nequisitum, significare impotentiam ha-
bendi post lapsum, id est, recuperandi
charitatem, defecta vocacionis, ad po-
tentiam supernaturalem, sine qua re-
cuperari non potest. Cui expositioni
fauet, quod in aliquibus exemplaribus
legitur, *nequit*, vt notat Vasq. disp. 227.
cap. 4. Vel etiam sensus est, dolere Da-
monem, quòd nequiverit, non ab-
solute vel antecedenter, sed consequenter
ex inconstantia & vitio suæ voluntatis,
habere perseveranter charitatem, quàm
videt multos homines, lutea licet natura
constantes, & longè fragiles, tenere
constantiter.

SECTIO VI.

An, & quomodo Angeli gratiam & gloriam
ex propria dispositione vel ex merito
assecuti sunt?

Deo primò potuisse Angelos primam
gratiam habitualement, quam primò
instanti acceperunt, per propriam co-
operationem liberam, velut dispositio-
nem naturam præiudicantem, & pro-
babile esse, sed incertum tamen, quòd
ita sint assecuti. Declaratur & probatur
conclusio. Primò quidem potuisse, pa-
ter: quia cause libera non minus possunt
operari, cum primò habent omnia ad
agendum requisita, quàm causa natura-
les seu necessaria. Atqui causa natura-
lis agit cum primò: est, si eo instanti
habet omnia ad agendum requisita: vt
sol. quo primò instanti fuit illuminavit.
Ergo causa libera potest operari primò
instanti quo est, si eo instanti ha-
bet omnia requisita ad liberè ope-
randum. Potest autem habere, siue
loquamur de requisitis ad liberè exer-
cendos actus naturales, siue etiam

Magist.
Bonavent.
Bassol.
Ricard.
Argent.
Aegid.
Sarsit ar-
gumentis
contrariæ
sententiæ.

Gregor.
lib. 32. mo-
ral. cap. 18.

Goincl.

42.

Ioan. Papæ

Potuerunt
Angeli
primam
instanti crea-
tionis ac-
cipere per
propriam
cooperatio-
nem.